

KONTAKT

Sydslesvigsk Forenings informationsblad

Årsmøde- lopper

På Sild er de opfindsomme: Der arrangerer de loppemarked med det formål at del-finansiere deres årsmøde. (Foto: Walter Johannsen)

Tag nordpå

Det kan svare sig at tage turen forbi Løgumkloster, for der har de en flot udstilling om "Den lille Prins".

Domkirke- koncert

Konserter i Slesvig domkirke er en oplevelse af karat, og den mulighed er der igen, når Amadeus-Ensemblet gæster byen. (Foto: Grænseforeningen/ Valdemar Kappel)

Læs mere på KONTAKT side 2

Læs mere på KONTAKT side 3

Læs mere på KONTAKT side 4

DANEVIRKE MUSEUM

Danevirke Museums chef, Nis Hardt (2. f.h.), overtog kommandoen ved volden, da de gamle danske forladergeværer fra 1864 blev demonstreret. (Foto: Tim Riediger/ nordpool).

Landsmuseernes direktør, arkæolog Claus von Carnap-Bornheim, fortalte de talrige interesserede om Hedeby's historie. (Foto: SPT)

Dannevirkerne fejrede deres verdensarv

Henved 1.000 mennesker – mest fra nær, men også fra fjern – kiggede forbi ved SSFs Danevirke Museum, da borgerne i Amt Haddeby og Dannevirke kommune i lørdags fejrede den nye UNESCO-verdensarvsstatus til Hedeby og Danevirke. I løbet af dagen blev der budt både på vikingespil til børn og voksne, forskelligt mad og drikke samt musik. De, der trodsede højdeskrækken, kunne lade sig hejse op i en kran og nyde den vidunderlige udsigt over hele museets arkæologiske park med hovedvolden, Valdemarsmuren,

Thyraborg og Skanse 14 – et syn som aldrig blev voldanlæggets bygherrer forundt. Gratis entré til museet og en række foredrag om de to kulturarvssteder trak godt med historieinteresseret publikum, og om aftenen var der så dømt landsbyfest. Næste lejlighed til at fejre på stedet bliver den store officielle kulturarvsfest 2019 – medmindre man forinden vil gøre brug af muligheden for at blive gift ved Danevirke. Det kan ske til enhver tid.

EUROPÆISK BORGERPRIS

Til Matthäus Weiss

Formanden for sinti & roma i Slesvig-Holsten, Matthäus Weiss har fået tildelt den europæiske borgerpris 2018 af Europa-Parlamentet som anerkendelse af engagement og ihærdighed. Ved en sammenkomst i Berlin forleden overrakte EU-parlamentarikeren Ulrike Rodust prisen på vegne af parlamentet. Til stede var også prismoedtagerens hustru og utrættelige medstrider Anna.

Matthäus Weiss (i m.) sammen med MEP Ulrike Rodust (t.v.) og Anna Weiss (t.h.). (Foto: Christian Thiel)

LIVESTREAM-FOREDRAK

Uundværlige bakterier

Tirsdag den 23. oktober kl. 19–21 tilbyder Aarhus Universitet sammen med Skoleforeningen, SSF og A.P. Møller Skolen offentligt livestream-foredrag på A.P. Møller Skolen i Slesvig om "Dit indre liv med billioner af bakterier" med genom(= arvemasse)forskeren prof. Oluf Borbye Pedersen, Københavns Universitet.

BAGGRUND

Mennesket er en superorganisme, som rummer ligeså mange bakterieceller som menneskeceller. Hvert menneske har sin egen helt personlige sammensætning af bakterier på og i kroppen. Langt de fleste af vores bakterier findes i tarmen. Skønmæssigt har et vokset menneske omkring 50.000.000.000.000 (50 billioner) bakterier fordelt på flere hundrede forskellige bakteriearter.

Hvert menneske har sin egen personlige sammensætning af bakterier på og i kroppen. I menneskets tarm findes omkring 50 billioner bakterier, der udgør verdens største kemifabrik, idet de danner stoffer, der påvirker vort helbred. (Foto: Aarhus Universitet)

Indtil for få år siden var tarmbakteriernes univers et lukket og mørkt univers for forskerne, fordi kun relativt få arter af tarmbakterier er lette at dyrke i laboratoriet, i fx petriskåle, da denne type bakterier ikke tåler atmosfærens ilt, og fordi de kun vil vokse i fælleskab med mange andre bakteriearter. Men på det seneste er der blevet kastet lys ind i tarmens mørke, fordi forskere verden over har taget DNA-teknikker og avanceret matematik i brug. Det har givet dem ny viden om tarmens mylder af mikrober. Hvem de er. Og hvad de laver inde i os og med os. Det viser sig, at de fleste er gavnlige og sundhedsfremmende. De producerer K-vitamin og nogle B-vitaminer. Bakterierne spiller en afgørende rolle for vor modstandskraft mod infektioner. Og de regulerer dannelsen af flere hormoner og signalstoffer. Forsøg på dyr viser, at nogle af bakteriernes signalstoffer påvirker hjernen. Også virkningen af forskellige former for medicin er afhængig af, hvilke bakterier vi har i vores tarme.

FORSKEREN

Oluf Borbye Pedersen er dr.med. og professor i genomforskning ved Københavns Universitet. Han har siden 2010 været forskningsleder ved Novo Nordisk Fondens Metabolismecenter på Københavns Universitet. Han er at finde i det internationale førerfelt, der udforsker genetiske og miljømæssige årsager til livsstilssygdomme og er blandt pionererne, der belyser tarmbakteriernes rolle for sundhed og sygdomsrisiko. Oluf Borbye Pedersen har modtaget en række priser – både for sin forskning og for formidling af forskningsfeltet – senest Uddannelses- og Forskningsministeriets Forskningskommunikationspris 2018.

LOPPEMARKED PÅ SILD

Silke Nielsen er kasserer i SSF på Sild, og hun glæder sig over et pænt overskud fra loppemarkedet til foreningens kasse. (Foto: Walter Johannsen)

SSF Sild har de sidste mange år afholdt et stort loppemarked på den tyske genforeningsdag den 3. oktober i mindretallets idrætshal i Kejtum. Selv om øboernes tre uger lange efterårsferie er begyndt på dette tidspunkt i år, og flere er på rejse langt fra øen, var der forbavsende mange, der benyttede denne fridag til et par hyggetimer i den med lopper fyldte hal. Nogle shoppede mellem de mange stande med hjemmelavet marmelade,

strikkede handsker, halstørklæder og sokker samt bøger, smykker, sko, husgeråd, legetøj og meget mere. Den lokale UNICEF-afdeling var der også med sit tilbud af flotte kort til alle lejligheder – blandt andet til jul. Rigtigt mange sad både en time og længere i caféhjørnet og snakkede længe med venner og bekendte. Nu er der ferie, folk har tid, og sommerens konstant høje puls er atter nede på det normale herude i Kejtum. Man er godt gemt af vejen for den

tumult, der er i forbindelse med disse dages windsurf worldcup ud for Vesterland med strømme af tilreisende publikummer hver dag. Overskuddet fra loppemarkedet skal være med til at finansiere årsmødet i Kejtum i 2019. Dermed skulle de økonomiske muligheder for at arrangere et interessant årsmøde være godt hjulpet på vej.

Walter Johannsen

ZUM 60. MAL

Nordische Filmtage

Das Filmfestival „Nordische Filmtage Lübeck“ feiert 2018 seine 60. Ausgabe. Aus diesem Anlass wird das Festival um einen Tag verlängert und startet bereits am Dienstag, 30. Oktober. An sechs Tagen gibt es dann bis zum 4. November die neuesten Highlights und innovatives Kino aus den nordischen und baltischen Ländern sowie aus Norddeutschland mit Schwerpunkt auf Schleswig-Holstein und Hamburg. Zum Jubiläum setzen die Nordischen Filmtage Lübeck auf den Nachwuchs. Erstmals wird der „Preis für das Beste Spielfilmdebüt“ vergeben. Die Auszeichnung ist mit 7.500 Euro ausgestattet und wird vom Freundeskreis der Nordischen Filmtage Lübeck gestiftet. Sie soll helfen, den Film-Nachwuchs noch besser zu unterstützen, und Mut machen, interessante Stoffe und Geschichten im Spielfilmformat auf die Leinwand zu bringen. Auch die Cine Star-Gruppe konnte sehr erfreuliche Nachrichten übermitteln. Sie erhöht das Preisgeld des von ihr gestifteten Cine Star-Preises für den besten in Norddeutschland hergestellten Kurzfilm, der seit 2013 in der Sektion Filmforum vergeben wird, von bisher 3.000 Euro auf 5.000 Euro. Insgesamt werden 2018 neun Preise im Wert von 50.000 Euro vergeben. Eine wahre Entdeckung ist ein bislang nahezu unbekannter Lübecker Sternprojektor. Ein originaler Planetariumsprojektor, der 1937 „Made in Lübeck“ als Auftragsarbeit für ein Kopenhagener Planetarium hergestellt wurde, ist in Kopenhagen entdeckt worden und wird nach mehr als 80 Jahren für sechs Tage wieder an seinen Ursprungsort zurückkehren. Sternprojektoren sind der Ursprung der 360°-Kinos – ein Konkurrenzmodell zum damaligen weltweit einzigen Hersteller Zeiss. Ein solcher Projektor aus Lübecker Produktion

und mit derart früher Datierung ist in der Fachwelt bislang unbekannt. Mit ihm werden täglich zwei Live-Formate vorgeführt: Ein Kinderformat (ab 6 J.) sowie ein Abendprogramm für Erwachsene. Des Weiteren gibt es mit dem Full-Dome-Film „The Baltic Sea“ von Hannes Vartiainen und Pekka Veikkolainen aus Finnland eine Weltpremiere im Programm. Ein poetischer Rundum-Film über die Ostsee als Lebensraum, der aber die Probleme mit Plastikmüll im Meer, schädlichen Mikro-Organismen usw. nicht außen vor lässt. Die beiden präsentierten zuvor 2016 „The Secret World of Moths“ bei den Filmtagen. Dem schwedischen Kultregisseur Ingmar Bergman ist, anlässlich seines 100. Geburtstages in diesem Jahr, eine kleine Hommage innerhalb der „Specials“-Sektion gewidmet, die neben bekannten Filmen wie „Beröringen/ The Touch“, Bergmans erste internationale Ko-Produktion (Schweden/ USA 1971), auch eher unbekanntere Werke wie „Hamnstad/ Hafenstadt“ (SWE 1948) oder die deutsch-österreichische TV-Produktion „Aus dem Leben der Marionetten“ (1980) zeigt und durch Dokumentationen und Kurzfilme ergänzt wird. Linde Fröhlich, künstlerische Leiterin der Nordischen Filmtage Lübeck, unterstreicht die geschichtliche Bedeutung des Jahres 1918, als gegen Ende des Ersten Weltkrieges zahlreiche europäische Staaten ihre Unabhängigkeit erlangten. Nachdem das Festival im vergangenen Jahr bereits „100 Jahre Finnland“ thematisiert hat, würdigt es nun das 100-jährige Jubiläum der Baltischen Staaten Estland, Lettland und Litauen sowie die Unabhängigkeit Islands. Filme aus diesen Ländern werden in allen Sektionen des Festivals herausgehoben präsentiert.

SL

UGEN DER KOMMER

- 12.** SSF Sydtønder, Husum og Ejdersted amter: Vestkystkultur med Hanne Lynge Trio i Egans Pub i Tating kl. 20
SSF-distrikt **Stenfelt**: Hyggeaften med bingo hos Karl Heinz og Renate Wächter kl. 18
- 15.** Flensborg SSF-distrikt Nord: Margretheklub i menighedshuset kl. 14
SSF-distrikt **Skt. Peter-Ording**: Højt læseaften på Klitskolen kl. 19.30-21
- 16.** SdU: Bowls og tæppecurling på Flensborghus kl. 14-17
SSF-distrikt **Bøglund**: Hobbyaften i forsamlingshuset I. 14.30-17
SSF-distrikt **Skovby** Seniorklub: Hyggeeftermiddag i Hærvejshuset kl. 15
- 17.** SSF-distrikt **Nibøl**: Seniorklub i foreningshuset kl. 15
SSF-distrikt **Ravnkær**: Strikkecafé i forsamlingshuset kl. 15.30
SSF-distrikt **Mårkær**: Foredragsaften "Danske traditioner" i børnehaven kl. 19.30
Slesvig Menighed: Foredrag med Jasmin Donath i Ansgarsalen kl. 14.30
- 18.** SSF, SdU og Grænseforeningen: Familie-sprog-festival på tværs af grænsen for børn i 5-12 års alderen og voksne på Christianslyst 18.-20.10.
SSF-distrikt **Damholm**: Hobbyklub i forsamlingshuset kl. 15

DANSK KIRKE I SYDSLESVIG

Gudstjenester

20. s.e.trin., søndag den 14. oktober, Matt. 21, 28 – 44:

Bredsted 10 Parbo
Bøglund Forsamlingshus 14 Mogensens, høstgudstjeneste
Egernfælde 10 Madsen
FL Ansgar Kirke 10 Kirkegaard
FL Helligåndskirken 10 Hougesen
FL Sct. Hans se Sct. Jørgen
FL Sct. Jørgen 10.30 Egeris
Harreslev 11.30 Kirkegaard
Husum 11 Vogel

Jaruplund 9.30 Mortensen
Kappel 10 Mogensens
Lyksborg 9 Egeris
Læk 14 Parbo, høstgudstjeneste SL
Ansgar 10 Olesen
Valsbølhus 11 Mortensen
Vesterland 10.30 dansk/ tysk

ONSDAG, 17. OKTOBER
Seeth 19 Vogel, sindsro

SSF

Lukket formiddag

Grundet et ordinært medarbejdermøde torsdag den 25. oktober er der formiddagslukket på SSFs sekretariat og institutioner den dag.

KONTAKT

Udgiver: Flensborg Avis.
Ansv. chefred. Jørgen Møllekær

Redaktion: Lars Erik Bethge
Bernd Engelbrecht

Dansk Generalsekretariat,
Nørregade/Norderstr. 76
24939 Flensborg
Telefon 0461/14408 120 eller
14408 122
Internet: www.syfo.de
e-mail: info@syfo.de

Udkommer hver torsdag.
Bezugspreis ist im
Mitgliedsbeitrag enthalten.

LØGUMKLOSTER – ET BESØG VÆRD

Udstilling med „Den lille prins“

Antoine de Saint-Exupéry's mesterværk „Den lille prins“ fylder 75 i år. Museet Holmen i Løgumkloster markerer jubilæet med en særudstilling: „Den lille prins - verdens mest oversatte børnebog“.

Siden førsteudgivelsen er bogen blevet oversat til 367 sprog og dialekter. Dermed er bogen ikke kun verdens mest oversatte børnebog, men - efter Biblen - den mest oversatte bog overhovedet.

På udstillingen i Løgumkloster vises omkring 60 forskellige udgaver af Exupéry's klassiker og originale tryk af Exupéry's smukke litografier. „Prinsen“-udstillingen rundes af med nogle værker af lokale kunstnere: tredimensionale planeter og asteroider, som børnene i Tønder Kommunes 5. klasser har udarbejdet i et fælles projekt med Tønder Kulturskole.

Der er fernisering på udstillingen i dag, torsdag den 11. oktober kl. 16.30. Denne eftermiddag får gæsterne desuden mulighed for at høre „Prinsens sønderjyske stemme“: Oversætteren Ann Posselt (Edition Tintenfald) læser op af den splinternye version af „Den lille prins“ på synnejsk: „Kun mæ æ jært se æn godt. De vichteest æ usynle for æ ævvn.“

Udstillingen „Den lille prins - verdens mest oversatte børnebog“ kan ses til den 11. november.

Museet Holmen på Østergade 13 i Løgumkloster, har åbent torsdag til søndag kl. 13-17.

Yderligere information på museetholmen.dk.

Frank Gabel

SDU

Motionsstævne 40plus

SDU indbyder badmintonspillere over 40 til "motionsstævne 40plus" lørdag den 3. november kl. 13 i Husum Danske Skoles hal med efterfølgende fællesspisning og hygge i Hatsted Forsamlingshus kl. 17. Tilmelding senest den 22. oktober til SDU, Nørregade/ Norderstr. 76 i Flens-

borg eller pr. mail til christel.bonde@dgi.dk. Er der spørgsmål, er du velkommen til at kontakte Ingo Nielsen, 04606-607, ichnielsen@t-online.de, eller Anders Scholtz Andersen: scholtz@freikom.net. Et nyt motionsstævne 40+ er planlagt til lørdag den 16. marts samme sted.

SPORSKIFTE MENIGHED

Iona Abbey på Isle of Iona, centrum for gælisk monasticisme i fire århundreder og kendt som spirituelt refugium. (Foto: VisitScotland)

Pilgrimsaften

Sporskifte danske Menighed arrangerer pilgrimsaften/ aftensang i Sporskifte den 25. oktober kl. 19.30. Andagten og foredraget står pastor Cecilie Brask, Rendsborg, for. Hun fortæller om sin pilgrimstur til Skotland og besøg på Iona, en lille ø i øgruppen Indre Hebrider ud for Ross of Mull på vestkysten af Skotland.

Øen var centrum for gælisk monasticisme i fire århundreder og er særligt kendt som spirituelt refugium. For naturen larmer ikke. Hverken fug-

lesang, vindens sus eller vandets brus er larm. Støj er menneskeskabt, og vi er omgivet af det til daglig. Naturen åbner derimod for en stilhed, som krop og sjæl har brug for i vores fortravlede hverdag. Som pilgrim kan den opleves som en fred at synge ind i og vandre i. Alt dette og mere kommer foredragsholderen ind på i sit foredrag. Alle er velkomne, store som små. Der sluttes senest kl. 21.30, melder Sporskifte danske Menighed.

FLENSBORG BIBLIOTEK

Fra oplevelses-udstillingen "Et bord er et bord".

(Foto: Jørgen Chr. Jørgensen)

Efterårets oplevelsesudstilling

Efterårets oplevelsesudstilling hedder "Et bord er et bord" og kan ses på børnebibliotekets grønne kile på 2. sal i biblioteket frem til 29. oktober. Udstillingen bygger på forfatter Peter Bischels historie. En lille novelle om kommunikation, sociale relationer og sprog. En vedkommende novelle for alle aldre. Om den gamle grå mand, der keder sig så meget, at han opfinder sit helt eget sprog. Historien er i 2012 blevet udgivet som billedbog med illustrationer af danske Lillian Brøgger. Den nye version af historien har så igen inspireret kunstneren Anders Bonnesen til at producere kæmpe puslespilsbrikker i træ med alle historiens ord, og det er dem, alle nu kan komme og lave nye historier, rim og sætninger med.

Anders Bonnesen har oprindeligt lavet udstillingen til Køge bibliotek, og Flensborg Bibliotek har lånt udstillingen fra Køge, så den kan vises frem og for at inspirere til at lege med sproget. Udstillingen er åben i bibliotekets åbningstid man-fred. Kl. 9-19, lørd. Kl. 9-14. Målgruppen er børn fra 5-6 år op til 5.-6. kl. og interesse-rede voksne. Skoleklasser er allerede inviteret på udvalgte dage. Og er man en større gruppe, der gerne vil på besøg, så ring på 0461 86970 og meld til eller skriv til sc@dcbib.dk »En mand besluttede sig for at kalde sengen for billede, bordet for tæppe, stolen for vækkeur og så videre, indtil han havde et sprog som var helt hans eget...«

Susanna Christensen

AMADEUS-ENSEMBLET

Amadeus-Ensemblet – 26. oktober i Slesvig domkirke.

Koncert i Slesvig domkirke

I efteråret 2018 fejrer det danske blæserensemble Amadeus-Ensemblet sit 25-års jubilæum ved en turné til Ribe, Slesvig og Hamborg. Koncerten i Slesvig finder sted i domkirken fredag den 26. oktober kl. 18.30 i et samarbejde mellem domkirken og Slesvig og Omegns Danske Menighed.

Ensemblet, der består af 18 blæsere, spiller værker af Johannes Brahms, Georg Philipp Telemann, André Jensen og Robert Schumann.

Barytonen Rasmus Ruge er solist og René Bjerregaard, der tidligere har været dirigent for Slesvigske Musikkorps og nu er dirigent for Prinsens

Musikkorps i Skive, er dirigent. Ensemblet begynder sin turné i Ribe Domkirke og fortsætter efter koncerten i Slesvig til Bach-salen i Hamborg. Der er fri adgang til koncerten i Slesvig domkirke.

Niels Henrik Olesen

VEREIN NORDFRIESISCHES INSTITUT

Christian M. Sørensen.
(Fotos: Sammling Nordfriisk Instituut)

Harry Kunz.

Fiete Pingel.

Drei neue Ehrenmitglieder

Der Verein Nordfriesisches Institut hat drei neue Ehrenmitglieder. Mit dieser höchsten Auszeichnung, die der Trägerverein des Nordfriisk Instituut in Bredstedt zu vergeben hat, wurden geehrt: Harry Kunz, Fiete Pingel und Dr. Christian M. Sørensen. Harry Kunz und Fiete Pingel sind ehemalige wissenschaftliche Mitarbeiter des Instituts, die sich „weit über ihre dienstlichen Pflichten hinaus“ für die Anliegen der Bredstedter Einrichtung einsetzten, so heißt es in den Ehrenurkunden. Kunz betreute das Projekt „Wegweiser zu den Quellen der Landwirtschaftsgeschichte Schleswig-Holsteins“. In präziser Arbeit entstand ein monumentales Werk, das für die Erforschung der Landwirtschafts- und der Hofgeschichte in Schleswig-Holstein unentbehrlich ist. Ähnliches gab es auch in anderen Bundesländern bis dahin nicht, so dass die Grundlagen ganz neu entwickelt werden mussten. Es handelte sich um das erste landesweite Projekt des Nordfriesischen Instituts. Darüber hinaus verfasste Harry Kunz

zum Beispiel das Buch „Erinnerungsorte in Nordfriesland“, das in weiten Kreisen großen Anklang fand. Die Veröffentlichung „Die Köge Nordfrieslands“ sowie die Lexika über Sylt und Föhr gäbe es ohne seinen Einsatz nicht, heißt es in der Ehrenurkunde. Fiete Pingel wirkte mehr als drei Jahrzehnte lang für das Institut in Bredstedt. Er begann als „Chronikberater“ und trug wesentlich dazu bei, dass viele Ortschaften in Nordfriesland ein eigenes Geschichtsbuch erhielten. Für viele Institutsprojekte war er ein unentbehrlicher Mitarbeiter; außerdem betreute er die Bibliothek und das Archiv. Von 2005 bis 2017 gehörte er zur Schriftleitung des „Nordfriesischen Jahrbuchs“, und seit 1987 ist er Redaktionsmitglied der Zeitschrift „Nordfriesland“. In der Ehrenurkunde heißt es: „Uneigennützig und zugewandt unterstützte Fiete Pingel zahlreiche Menschen in Nordfriesland und darüber hinaus bei ihrer heimatkundlichen Arbeit. Jedem, der das Institut betrat, war er ein hilfsbereiter Partner. Viele Freunde hat er dank seiner Per-

sönlichkeit für das Nordfriisk Instituut gewonnen.“ Dr. Christian M. Sørensen ist seit Jahrzehnten mit dem Nordfriisk Instituut verbunden. Schon seine erste Untersuchung „Der Aufstieg der NSDAP in Husum“ erschien 1983 im Institutsverlag. Er war damit einer der ersten, die sich in einer ortsgeschichtlichen Studie mit der Vorgeschichte des Nationalsozialismus beschäftigten. In zahlreichen Veröffentlichungen befasste er sich mit der Geschichte Nordfrieslands. Sein besonderes Augenmerk galt und gilt dabei der Stadt Husum und seinem Wohnort Mildstedt. Hier gründete er 1979 den Arbeitskreis „Chronik“, der eine lange Reihe von Veröffentlichungen zur Ortsgeschichte herausgegeben hat. Für das Nordfriesische Institut wirkte er zeitweise als Beiratsprecher. Fast ein Jahrzehnt hindurch war er bis 2017 Vorsitzender der Arbeitsgruppe für Geschichte, die unter seiner Leitung zahlreiche ertragreiche Tagungen durchführte.

Thomas Steensen

ESSKULTUR ALS BRÜCKE

Kulturaustausch am Sønderjysk Kaffeboard

Schülerinnen der Grundschule Glücksburg trafen kürzlich an einer reich gedeckten Kaffeetafel in Bov auf Bewohner des Rønshave Altersheim. Im Rahmen des von Kurskultur finanzierten Projekts „Lækker. Esskultur als interkulturelle Brücke im Wandel der Zeit“ arbeiten die Theaterpädagogin Elisa Priester und die Regisseurin Ulla Bay Kronenberger jeweils im Altersheim in Dänemark und in der Schule in Deutschland mit beiden Generationen zu den verschiedenen Aspekten des Essens. Denn Essen verbindet über alle kulturellen Unterschiede hinweg. Während sich die Schülerinnen in den wöchentlichen Treffen bisher spielerisch u.a. mit Tischregeln, Festtagstraditionen und Tischsprüchen auseinander gesetzt haben, stöberten die älteren Menschen in ihren Erinnerungen und sprachen über die Geschmäcker ihre Kindheit. Das mit Unterstützung der Partner der Region Sønderjylland-Schleswig, des dänischen Kulturministeriums und des Ministeriums für Bildung,

Wissenschaft und Kultur des Landes Schleswig-Holstein finanzierte und mit Mitteln des Europäischen Fonds für regionale Entwicklung geförderte Projekt führt die Teilnehmer an drei Terminen zusammen. Das erste Treffen stand unter dem Motto 'Kennenlernen der verschiedenen Traditionen und Rituale beim Essen'. Während die deutschen Schüler einen ausgedachten Tischspruch auf sagten, hatten die dänischen Teilnehmer ein Lied zum gemeinsamen Singen an der Kaffeetafel ausgewählt. Neben der Brottorte und einer Auswahl an selbstgebackenen südjütischen Keksen servierte der Koch Bernhard Höft eine Pfannkuchentorte zur Freude der Kinder. Bereits das erste Treffen hat eines der Ziele des Projekts realisiert: ein erweitertes Verständnis für die Rituale und Traditionen auf der jeweils anderen Seite der Grenze. Weitere Treffen im Dezember und Januar sollen den Kontakt zwischen den Generationen und Ländern weiter vertiefen.

Schülerinnen, Senioren und Begleiter freuen sich auf weitere Treffen.

(Foto: Tilman Köneke)

BORGERFORENINGEN

Generalforsamling og dronning Dagmar-foredrag

Når den selskabelige forening Borgerforeningen kalder til hovedgeneralforsamling, som det hedder i dens statutter, suppleres dagsordenen traditionen tro med et foredrag; i år med foredraget "Den russiske zarina Dagmar, livsforløb og genbegravelse" ved Else Weis, Lyksborg. Mødet finder sted onsdag den 24. oktober fra kl. 19 i restaurant Borgerforeningen i Flensburg. Dagsordenen følger statutterne; dog er det konst. formand Aase Abild og konst. kasserer Birthe Lønborg, der aflægger de respektive beretninger, idet både den valgte formands og kasserers poster p.t. er vakante. Bestyrelsen fremsætter si-

ne forslag til valg af begge (plus en bisidder) på mødet. Sekretær Iver Ottosen og bisidderne Editha Wehlitz og Bodil Uldall er også på valg og villige til at lade sig genvælge. Dagsordenen omfatter også (gen) valg af revisorerne Gert Wiencke og Carsten Petersen. Forslag fra medlemmerne skal være indgæet hos konst. formand Aase Abild senest 19. oktober.

Der er afsat tid til fællesspisning for dem, der ønsker dette. Sprængt øksebryst med drikkevarer/ kaffe for 13,50 euro for tilmeldte senest 22. oktober kl. 12 hos værten på telefon 0461 23385.

11. OKTOBER

Friesischer Nachmittag

Der nächste friesische Nachmittag, zu dem die Friisk Foriining alle Mitglieder über 60 einlädt, findet am heutigen Donnerstag, 11. Oktober, um 14.30 Uhr statt. Der neue Treffpunkt ist die Friesenhalle in Risum-Lindholm. Anmeldungen werden erbeten an Ilwe Boysen, Tel. 04671-6024154. Neue Teilnehmer sind herzlich willkommen.

FRASCHE EEFTERMADI
E Friisk Foriining låsít ále lasmoote ouer 60 tu en meekliken eeftermadi, án tórski, di 11. önj e stormmoune am e kl. huulwe trii. We dråawe üs önj e Friesenhalle önj Risem-Lunham. Följk koon ham önjmalde bai Ilwe Boysen tel. 04671-6024154. Naie diiljnaamere san hartlik wäljkimen. ib